

богатства, сила духа, ответственность перед обществом, стойкость и гостеприимность, при этом законы гостеприимства были незыблемыми, несмотря на национальность и вероисповедание гостя. Это все является проявлением святости и великодушия славян, которые можно проследить от истории их зарождение, и следует заметить, что, не взирая на довольно сильное иностранное влияние в формирование правовой культуры, которые регрессивно влияло на дальнейшее развитие профессии юриста, общие славянские идеалы, которые пронизывали народный дух были неизменными.

Чередник Р. В.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
здобувач кафедри теорії держави і права*

РІЗНОДЖЕРЕЛЬНІСТЬ СПОРТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Поняття «джерела права» є однією з фундаментальних категорій у сучасній загальнотеоретичній юриспруденції та має особливе значення для правової теорії і практики. В сучасному правовому дискурсі все більшої уваги приділяється різноманітним аспектам визначення понять джерел права, їх співвідношення з формами права та іншим спорідненими проблемами. Також набуває особливого значення розуміння різноджерельності права.

Визначаючись з категорією «джерела права» слід враховувати, що кожна галузь права має власні особливості її застосування; котрі зумовлені юридичними доктринальними традиціями та специфікою галузевої правотворчості. Спортивне право в цьому випадку не є винятком. Саме тому актуальність теми дослідження не викликає сумнівів, оскільки активізація процесів становлення спортивного права як на національному, так і на міжнародному рівні породжує необхідність дослідження джерел (форм) спортивного права, виявлення їх особливостей на міжнародному рівні та в сучасній системі права України.

Метою дослідження є розкриття різноманіття джерел (форм) спортивного права України.

Оскільки спортивна діяльність проявляється як через відносини приватноправового характеру (наприклад, майнові та пов'язані з ними особисті немайнові відносини за участю суб'єктів спортивної діяльності, засновані на їх рівності, автономії волі і майновій самостійності), так і через відносини публічно-правового характеру (зокрема, з приводу публічної організації спортивної діяльності), тому джерела спортивного права у матеріальному значенні визначаються як потребу суспільства до розвитку фізичної культури й спорту, ідеальному – шляхом усвідомлення соціумом необхідності врегулювання правовими засобами спортивної діяльності та приведення її до єдиної злагодженої системи, та формальному – як формально закріплені джерела, які регулюють окремий вид суспільних відносин.

Джерела спортивного права, саме у формальному значенні (форми права), можуть бути умовно розділені на два види: внутрішньодержавні (національні) та міжнародні.

Для спортивного права характерні такі основні національні джерела: внутрідержавне законодавство держав, що включає в себе закони та підзаконні акти, внутрідержавний правовий звичай, акти національних спортивних організацій, які задіяні в регулюванні спортивних відносин, судовий прецедент (у країнах прецедентного права).

До міжнародних джерел спортивного права слід віднести: міжнародний договір, міжнародно-правовий звичай, акти міжнародних спортивних організацій і нормативні (прецедентні) рішення міжнародних судів

Розглядаючи внутрішньодержавне законодавство в сфері спорту, слід зазначити, що його дія поширюється лише в межах цієї держави та є результатом реалізації нормотворчої функції державних органів, які втілюють у життя інтереси різних верств громадянського суспільства. Українське національне законодавство в сфері спорту представлено Конституцією України, законами України «Про фізичну культуру і спорт», «Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні» та низкою інших нормативно правових актів в цій сфері.

Закон України «Про фізичну культуру і спорт» в зв'язку з відсутністю єдиного кодифікованого акту в сфері спортивно діяльності, є одним з основоположних нормативно-правових актів цієї галузі, який визначає правові, соціальні, економічні та організаційні основи фізичної культури та спорту в Україні, участь державних органів, посадових осіб, а також підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності в зміцненні здоров'я громадян, досягненні високого рівня працездатності та довголіття засобами фізичної культури і спорту.

Визначаючи вплив форм міжнародного спортивного права на правову систему України слід враховувати низку аспектів. Міжнародні договори в сфері спортивної діяльності, як правило, є результатом узгодженого волевиявлення держав-учасниць. В загальному вигляді договорами є угоди держав відносно вмісту договірних норм і визнання таких норм як юридично обов'язкових. Міжнародні договори в міжнародному праві регулюють правовідносини головним чином за участю юридичних і фізичних осіб – суб'єктів внутрішньодержавних правовідносин в сфері спорту, проте зобов'язання за договором покладаються на держави-учасниці, які в подальшому несуть відповідальність за приведення свого внутрішнього права у відповідність зі своїми міжнародними зобов'язаннями.

Завдяки міжнародним договорам українське законодавство запозичило багато положень міжнародного права. Норми міжнародних документів використовуються у фізкультурно-спортивних відносинах за участю іноземних фізичних і юридичних осіб, визначають їх правовий статус, порядок застосування правових наслідків їх діяльності на території України та багато іншого.

Висновком з всього вищевикладеного є те, що сьогодні становлення спортивного права стрімко відбувається як на національному, так і на міжнародному рівні, тривають процеси систематизації діючих норм з метою фіксації, уточнення їх змісту, усунення колізій і заповнення прогалів в діючому законодавстві. Подальше дослідження необхідності розвитку цих процесів в Україні не викликає сумнівів, а розкриття плюралізму джерел спортивного є вагомим чинником по підвищенню ефективності, гармонійності та збалансованості спортивного законодавства, його спроможності реально сприяти розвитку спорту.